

רעפ 5556/24 - אלעד קרוואני נ' מדינת ישראל

פלילי - שיקולי ענישה

פלילי - חוק העונשין - עבירות כלפי קטינים ונכים

פלילי - חוק העונשין - עבירות מין

רע"פ 5556/24 - אלעד קרוואני נ' מדינת ישראל עליון

רע"פ 5556/24

אלעד קרוואני

נגד

מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

[09.07.2024]

כבוד השופט ח' כבוב

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד מיום 16.06.2024 בעפ"ג 14934-02-24

שניתנה על ידי כבוד השופטים מ' ברנט, ש' בורנשטיין ו-ע' מיכלס; בקשה לעיכוב ביצוע

בשם המבקש:

עו"ד מור עטיה

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כבוד השופטים מ' ברנט, ש' בורנשטיין-

ע' מיכלס) בעפ"ג 14934-02-24, שניתן ביום 16.06.2024, ובגדרו נדחה ערעורו של המבקש על גזר דינו של בית

משפט השלום בפתח תקווה (כבוד השופט ע' מורנו) בת"פ 26856-10-22, שניתן ביום 02.01.2024.

הרקע לבקשה והבקשה

2. ביום 11.01.2022 הוטל על המבקש צו פיקוח לתקופה של 5 שנים, זאת מכוח סעיף 12 לחוק הגנה על הציבור

מפני ביצוע עבירות מין, התשס"ו-2006 (להלן: חוק ההגנה), בגדרו נאסר עליו, בין היתר, ליצור "קשר, התחברות ו/או

שהייה במחיצת קטינים ממין זכר, למעט שהייה קצרה ואקראית, אותה המשיב לא יכול היה למנוע"; כמו גם להיכנס

"לחופי רחצה, בריכות, מלתחות, ומקוואות וכל מקום בו נמצאים קטינים ממין זכר בלבוש חלקי ו/או עירום". עוד

הורחק הוא "לכדי 50 מטרים ממקומות כינוס לקטינים, בין היתר בתי ספר, מרכזים לילדים ונוער, מתנ"סים, גני

שעשועים, פארקים וכל מקום בו קיים ריכוז של קטינים" (להלן: צו הפיקוח).

3. בהמשך לכך, ביום 23.02.2023 הורשע המבקש, על יסוד הודאתו, בשש עבירות של הפרת צו פיקוח לפי סעיף

22(א) לחוק ההגנה. על פי האמור בכתב האישום, בשש הזדמנויות שונות בחודשים מרץ-אפריל 2022, נכנס המבקש

לקאנטרי קלאב "ספורטן" שבעיר פתח תקווה, בו ישנן גם בריכות ומלתחות בהן שוהים קטינים - זאת, בניגוד לצו

הפיקוח.

4. לפני בית משפט השלום הונח תסקיר מטעמו של שירות המבחן. בתסקיר זה, נדרש שירות המבחן לעברו הפלילי המכביד של המבקש, הכולל הרשעות קודמות בעבירות מין חמורות בקטינים, שבגינן נגזרו עליו עונשי מאסר בפועל. בשים לב לאמור, הוערך "סיכון ממשי" להישנות עבירות מצד המבקש, ובפרט, מסוכנותו המינית הוערכה כגבוהה. עוד נמצא, כי לא היה בעונשים שנגזרו על המבקש בעבר כדי להרתיעו מלשוב ולחזור על מעשים פליליים. בנסיבות אלה, ובהיעדר שיתוף פעולה מצדו של המבקש, אף לא נמצא כי יש בהמשך מעורבותו של שירות המבחן כדי לסייע בהפחתת המסוכנות הנשקפת ממנו.
5. בהמשך לאמור, ולאחר שנשמעו טיעונים לעונש, ביום 02.01.2024 ניתן גזר דינו של בית משפט השלום. יוער, כי הצדדים הסכימו שיש מקום לקבוע מתחם עונש אחד בגין שש ההפרות בהן הורשע המבקש, ובשים לב לפסיקה בכגון דא, זה הועמד על 5 עד 12 חודשי מאסר לריצוי בפועל.
6. בעת גזירת עונשו של המבקש בגדרי מתחם הענישה, נזקפה לזכותו הודאתו בכתב האישום וחיסכון הזמן השיפוטי. אולם, מן העבר השני, צוין גם כי לא ניתן להתעלם מעברו הפלילי המכביד של המבקש. עוד נקבע, כי "בשאלה היכן יש למקם את הנאשם [המבקש - ח' כ'] בתוך מתחם הענישה, הרי כפי שעולה לא ניתן להפנות את הנאשם לממונה על עבודות השירות בעניין כשירות, בשים לב למסוכנותו הגבוהה". במכלול האמור, מצא בית משפט השלום למקם את עונשו של המבקש בחלקו התחתון של מתחם הענישה, אף אם לא בתחתיתו ממש, כך שנגזרו עליו 6 חודשי מאסר לריצוי בפועל ו-3 חודשי מאסר על תנאי.
7. על גזר דינו של בית משפט השלום ערער המבקש לפני בית משפט קמא, ביום 07.02.2024. טענותיו העיקריות של המבקש, כפי שעולה גם מפרוטוקול הדיון שהתקיים לפני בית משפט קמא ביום 16.06.2024, הופנו נגד מתחם הענישה שנקבע על ידי בית משפט השלום, כמו גם נגד קביעתו לפיה לא ניתן לבחון את האפשרות שירצה את מאסרו בדרך של עבודות שירות.
8. לאחר שמיעת טענות הצדדים, ביום 16.06.2024 דחה בית משפט קמא את ערעורו של המבקש, תוך שנקבע כי אין מקום להתערב במתחם הענישה שנקבע על ידי בית משפט השלום, כמו גם "ב[מיקומו המוצדק של המערער בתוך המתחם]. יחד עם זאת, מצא בית משפט קמא להדגיש כי: "האמירה בגזר הדין ולפיה לא ניתן לשלוח נאשם המואשם בעבירות מין לבחינת אפשרות ריצוי עונש מאסר בעבודות שירות אינה נכונה. ניתן לשלוח נאשם לבחינת כשירותו לביצוע עבודות שירות ככל שהממונה ימצא מקום מתאים לנאשם המואשם בעבירות מסוג זה".
9. מכאן הבקשה שלפניי, שהוגשה ביום 08.07.2024, ועמה בקשה לעיכוב ביצוע עונש המאסר שנגזר על המבקש. בתמצית, טענתו העיקרית של המבקש מתמקדת בקביעתו זו האחרונה של בית משפט קמא, ובפרט בכך שעל אף האמור, לא נמצא כי יש מקום להתערב בגזר דינו של בית משפט השלום. בתוך כך נטען, כי הבקשה מעוררת שאלה משפטיות עקרוניות בדבר סמכותו של בית המשפט להורות על ריצוי מאסר מאחורי סורג ובריח, אף "מבלי לבחון היתכנות לריצוי בדרך של עבודות שירות, מבלי לנמק מדוע תישלל אפריוּרית ולא תיבחן האפשרות לכך [...]?".
- דיון והכרעה
10. הלכה היא עמנו כי רשות ערעור ב'גלגול שלישי' תינתן רק במקרים חריגים, כאשר הבקשה מעוררת שאלה משפטיות עקרוניות החורגת מעניינם של הצדדים, או כשעולה חשש מעיוות דין או אי צדק חמור שנגרם למבקש. כמו כן, כאשר הבקשה נסובה על חומרת עונשו של המבקש, רשות תינתן גם כאשר זה חורג באופן קיצוני ממדיניות הענישה המקובלת (ראו, מני רבים: רע"פ 3064/24 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 17 (15.04.2024)). לאחר שעיינתי בבקשה שלפניי על נספחיה, נחה דעתי כי היא אינה עומדת באמות מידה אלה, ועל כן - דינה להידחות, אף מבלי להידרש לתשובת המשיבה.

11. כאמור לעיל, טענתו העיקרית של המבקש מופנית נגד מסקנתו של בית משפט השלום ולפיה - אין מקום לבחון בעניינו את האפשרות לריצוי עונש המאסר בדרך של עבודות שירות. בשל חשיבותם, יובאו בשנית דברי בית המשפט, ככתבם וכלשונם -
- "בשאלה היכן יש למקם את הנאשם [המבקש - ח' כ'] בתוך מתחם הענישה, הרי כפי שעולה לא ניתן להפנות את הנאשם לממונה על עבודות השירות בעניין כשירות, בשים לב למסוכנותו הגבוהה".
12. בשונה מבית משפט קמא, איני סבור כי ניתן להבין מדברים אלו, כי בית משפט השלום סבר "[ש]לא ניתן לשלוח נאשם המואשם בעבירות מין לבחינת אפשרות ריצוי עונש מאסר בעבודות שירות"; אלא, שאמירתו זו עוסקת במבקש באופן ספציפי, זאת בפרט על רקע עברו הפלילי המכביד, בשים לב לאמור בתסקיר שירות המבחן ובראי הערכת מסוכנותו המינית. אין המדובר, אם כן, באמירה גורפת או עקרונית, אלא באמירה הנטועה היטב בנסיבותיו הספציפיות של המבקש, כפי שמצווה לעשות ערכאה הגוזרת את דינו של נאשם הניצב לפניו.
13. בהינתן מסקנתו זו של בית משפט השלום, מקובלת עליי גם מסקנתו כי לא היה זה נכון להורות על ריצוי עונשו של המבקש בדרך של עבודות שירות, זאת מכוח סעיף 51 לחוק העונשין, התשל"ז-1977. כידוע, אפשרות זו אינה בגדר זכות המוקנית לנאשם, אלא בגדר פריבילגיה המוענקת לו (רע"פ 2052/23 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 15 (04.04.2023) (להלן: עניין פלוני)). ככזו, נשיאת מאסר בדרך של עבודות שירות - מותנית בהתקיימותן של יתר מטרות הענישה (רע"ב 8220/19 מדינת ישראל נ' הישאם, פסקה 32 (13.07.2020)); עניין פלוני, בפסקה 15; דברי ההסבר להצעת חוק העונשין (תיקון מס' 25) התשמ"ו-1986, ה"ח הממשלה 76, 76 (1986) ("בית המשפט, בפסקו מאסר לתקופה קצרה, ישקול את האפשרות של ריצוי העונש בדרך ענישה תחליפית, בעיקר לגבי אנשים שאינם מעורים בחיי הפשע ושאינן הכרח שיסאו את מאסרם בדרך המקובלת").
14. כאמור לעיל, בית משפט קמא הסיק, בהתבסס על המסוכנות הנשקפת מהמבקש, כי לא ניתן להורות על ריצוי מאסרו בדרך של עבודות שירות. בהינתן האמור, מובן כי ריצוי עונש המאסר בדרך זו - אינו עולה בקנה אחד עם מטרותיה של הענישה הפלילית. בקביעות אלה אין בידי להתערב, ובשים לב לכך גם אין מתעוררת השאלה המשפטית העקרונית אותה ביקש לעורר המבקש.
15. סוף דבר: בקשת רשות הערעור נדחית בזאת, ועמה הבקשה לעיכוב ביצוע. למען הסר ספק, המבקש יתייצב לריצוי עונשו, כאמור בפסק דינו של בית משפט קמא.
- ניתנה היום, ג' בתמוז התשפ"ד (9.7.2024).